

מהתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדרך היומית של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי דוד מסקווירא זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש רבי יצחק מסקווירא זצוק"ל נסתלק ט"ו כסלו (תר"פ)

בחור חשוב שהוצרך להעמיד עצמו לבדיקה בצבא, הגיע לרבינו הקדוש רבי דוד מסקווירא זצוק"ל, ובקש ברכה שיזכה להתפטר מהם. נתן לו רבינו מטבע קטנה של חצי 'קערביל' לשמירה, והזהיר אותו שלא יעזוב את המטבע אפילו רגע אחד, רק יחזיק אותה עמו תמיד בכל מקום שילך.

כשנכנס אצל הרופא לחדר הפנימי לבדיקה על מצב בריאותו, שכח את המטבע במלבושו העליון שהניחו בחדר החיצון. פתאום נזכר מזה, וכיון שהזהירו רבינו שלא יעזבו מידו אפילו רגע אחד, התחיל לצעוק בקולי קולות, "אוי, איפוא הכסף שלי", ובלי נטילת רשות מהרופא, התחיל לרוץ בבהלה רבה החוצה כדי לקחת את המטבע.

כשחזר לרופא ביקש אותו שיראה לו את המעות ששכח, הוא היה בטוח שהבחור שכח סכום אדיר ולכן רץ בבהלה כזו בלי רשות. כשהבחור ראה לו את המטבע היחיד והקטן ששכח, שחררו הרופא תיכף ומיד, באומרו, 'בחור שנבהל כל כך ועושה עסק שלם על מטבע קטנה כזו, אינו ראוי לשרת בצבא'. ויהי לפלא.

*

בזמנו של רבינו היה עיקר הפרנסה של היהודים מבתי מרוח שחכרו מהפריצים. כידוע הפריצים היו שונאי ישראל מובהקים, והיו מבקשים תשלומים גבוהים מאד, הרבה יותר מכל מה שהרוויחו היהודים, וכמובן שלא היה ליהודים מהיכן לשלם מחירים מופרזים כאלו. אך נס זה עמד להם, שהפריצים היו תמיד שיכורים, וממילא היו שוכחים מזה, ולא היו גובים את החובות.

אמנם בעיר יאנוב קרה פעם, שהפריץ הזקן מת, ועמד בנו תחתיו וירש את כל רכושו, ומשום מה הוא לא אהב את הטיפה המרה, והתחיל לעבור על כל החשבונות של אביו בצלילות הדעת, וראה שהחוכרים חייבים לשלם הון עתק, והתחיל לגבות החובות. אך כמובן שלא היה בידם ממה לשלם.

הפריץ החדש רצה להראות להם שהוא המושל, והתחיל לבנות חומה גבוה מסביב הבתי מרוח. כשראו היהודים שהמצב מגיע לפיקוח נפש, כי לא היה להם מקור פרנסה אחר, הם הלכו מדי לילה בלילה ושברו כל מה שהוסיפו לבנות בחומה ביום זה. כשהפריץ הבחין בדבר, הזמין אותם למשפט.

כמובן ששום עורך דין לא הסכים לעמוד לצד היהודים, כי סוף סוף היה הפריץ צדוק, כי הם אכן היו חייבים לו סכומי עתק על כל השנים שלא שילמו. בצר להם נסעו לרבינו, ושפכו לפניו את מר לבם בבכיה רבה. נענה להם רבינו, "וכי בשביל זה אתם כל כך נרעדים, זה הרי צחוק גדול, תצחקו מן הפריץ הזה". החסידים נסעו לביתם בשמחה, ובהגיע יום המשפט באו בעצמם ללא שום עורך דין. ולתמיחת כולם יצאו זכאים במשפט, על פי הפסק דין התמוה של השופט, 'היות שלא היה להם פרנסה, זכאים הם במה שעשו'.

על מה ולמה נזעק מרן המשגיח זצוק"ל בשלהבת אש

וצעוק כנגדו, איך יתכן לעשות דבר נורא כזה, להעלות עצים פסולים על המערכה.

התלמידים לא הבינו בתחילה על מה כל ההתרגשות הזאת, הרי הוא לא מעלה אותם בפועל חלילה, הוא רק שואל קושיא עצומה למה לא יהיו כשרים כל העצים למערכה, ובכן מהו הצעקה הנוראה עליו. עד שהבינו שרבים הגאון רבי שמעון, שקוע כעת כל כולו במחשבתו בתוך הבית המקדש, ורואה לפניו את המזבח, את המערכה, ואת העצים, וכששומע אחד שואל קושיא כזאת ורוצה להכשיר את העצים הפסולים, הוא נזעק בכל לבו ואינו יכול לסבול זאת.

יכוון את לבו כנגד בית קדשי הקדשים

ועל דרך זה סיפר מרן הרבי הקדוש רבי אברהם מסטריקוב זצוק"ל, שהיה גם כן מתלמידי ישיבת חכמי לובלין בבחרותו. שפעם הזכיר הגאון רבי שמעון דברי המשנה בדרך היומית שלנו (זבחים פא:), דמים הניתנים בפנים הבית המקדש, שנתערבו בדמים הניתנים בחוץ, ישפכו לאמה, כי לא ניתן להכניס את הדמים הניתנים בחוץ, לפני הבית המקדש, כי הם נפסלים בו ברגע שמכניסים אותם בפנים. והביא על זה קושיא השאגת אריה (סימן כט), למה יש לשפוך את הדם, הרי עדיין אפשר להכניס לבית המקדש דרך גות, וכך לא יפסלו, דאין זה 'דרך ביאתך'.

והתרגש הגאון רבי שמעון והתחיל לצעוק, הרי מה הכוונה 'הניתנים בפנים', הדם של יום הכיפורים שזורקים את דמם על המזבח הפנימי ובקודש הקדשים. ואם כן איך עלתה על דעתו של אותו צדיק השאגת אריה להקשות קושיא כזאת, וכי יתכן לומר לכהן גדול ביום הגדול ביותר בשנה ביום הכיפורים, כשהוא מכין עצמו להיכנס לפני ולפנים בקודש הקדשים, והוא שקוע כל כולו ב'רזא דמחשבה', שפתאום יפישט את שרוליו ויתחיל לקפץ על הגגות וכך יכניס את הדם המעורב לתוך הבית המקדש, ולתוך קודש הקדשים. איך יתכן שצדיק גדול כזה יקשה קושיא כזאת.

וציין הרבי הקדוש מסטריקוב, שתמיד היה רבינו השאגת אריה זצוק"ל חביב עד לאחת בעיני הגאון רבי שמעון, והיה מזכיר חידושי תמידים כסדרם. אך היות שכאמור בשעת לימודו עיניו קדשים, היה שקוע כל כולו במחשבתו בתוך הבית המקדש, לכן לא היה יכול לסבול סוג קושיא כזאת, כי היה רואה את הדבר ומכין עצמו להיכנס לקודש הקדשים, ופתאום נגש אליו השאגת אריה ומצווה עליו שיתחיל לקפץ על הגגות, וכך להשתחל את עצמו לתוך קודש הקדשים ביחד עם הדם המעורב שבידו... תוך שהוא שקוע ב'רזא דמחשבה'.

לימוד סדר קדשים בקדושה ובטהרה

ב'ישיבת חכמי לובלין' למדו מאתים וחמישים בחורים, כולם גאוני ואדירי התורה, תלמידי חכמים מופלגים, ההתמדה העצומה בתורה בהיכל הישיבה, בלתי ניתנת לתיאור כלל. אחד המיוחד מבין כלל התלמידים, היה הגאון החריף רבי יוסף בויס ה"ד, אשר רבו - הרבי של כולנו, מרן הגאון הגדול רבי מאיר שפירא זצוק"ל ראש ישיבת חכמי לובלין, ומחולל סדר לימוד הדרך היומית, החזיק ממנו עד מאד, ופירסם שבחו ברבים. רבי יוסף היה עליו גדול, ובקי נפלא בכל הש"ס, ואף חיבר בבחרותו ספר 'בית המלך' על הרמב"ם, וזכה לקבל הסכמות נלהבות מגדולי הדור על ספרו.

כמובן שלתלמידים גאוניים כאלו, היו צריכים להביא לישיבה צוות של צדיקים גאוניים וקדושים, שיכנהו פאר כרמ"ם בישיבה. אחד מהם היה הגאון הקדוש רבי אברהם שמעון ענגיל מזעליחוב זצוק"ל, ששימש כמשגיח ומנהל רוחני של הישיבה, והיה נקרא בפי תלמידי הישיבה, 'רבי שמעולעל זעליחובער'.

לבד מגדולתו בתורה עד מאד, היה גם מקובל גדול, ורבות מסופר על גדול קדושתו. בתקופה אחת מסר הגאון שיעורים לתלמידי הישיבה בסוגיות בסדר קדשים בעיון. מובן מאליו שכאשר נפגשו יחד, גאון גדול כזה, עם המון תלמידי חכמים וגאוניים תלמידי הישיבה, היה ריתחא דאורייתא שאין כמותה בשיעור, ובפרט כאשר העילוי העצום רבי יוסף בויס היה נוכח בשיעור, היו גיצי אש פורחים באוויר מרוב העיון והפלפל.

כשהגאון הזכיר בשיעור ציטוטים מהגמרא של הדרך היומית שלנו במסכת זבחים, זכו התלמידים לראות פעמיים גדול קדושתו של רבם, איך שבשעת לימודו עיניו סדר קדשים, היה מרגיש בפועל שהוא נמצא כעת בבית המקדש, הוא ראה לפניו את המזבח, ואת הכהנים, ואף את קודש הקדשים ראה נגד עיניו, והכהן גדול הנכנס בה לפני ולפנים בעצם יום הכיפורים.

היה זה בעת שהגאון ציטט פעם לשון המשנה בדרך היומית שלנו (זבחים עז), "רואה אני את בשר החטאת מלמעלה כאילו הן עצים". התחיל העילוי העצום רבי יוסף בויס להקשות קושיא עצומה, אשר על פי זה יוצא שכל מיני העצים צריכים להיות כשרים וראויים להעלות למערכה, ולאו דווקא עצי תאנה ואגון ועצי שמן שאין בהם תולעים.

הגאון רבי שמעון מזעליחוב התרגש מאד מקושיא כמו זאת, הוא תפס בפיאותיו חקנו, והתחיל לצעוק בקול רעש גדול, הלא יש קדושת מזבח, יש טובב ויש יסוד, ואילו יוסף שלנו רוצה להכשיר כל העצים למערכה.

והעיד הגאון רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל שהיה נוכח במעמד זה, שכל מי שראה את ההתרגשות והצעקה הנוראה של הגאון רבי שמעון ופניו הלוהטים, היה נראה בעיניו כאילו העילוי הגאון רבי יוסף בויס עומד כאן על המערכה ונותן עצים פסולים שאינם ראויים למערכה, ורבינו הגאון רבי שמעון עומד ומוחה

הוא
נמצא
כעת
בבית
המקדש

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

נועם שיח עם כ"ק מרן אדמו"ר מאונגוואר שליט"א

- המשך מגילון הקודם -

הרב קובלסקי: מתי הגיע הרבי זצוק"ל לארץ ישראל?

אדמו"ר שליט"א: באופן קבוע הוא היה גר כאן רק בשנים האחרונות. לפני זה היה מגיע לכאן רק בחודשי הקיץ במשך כל השנים.

הרב קובלסקי: אז הוא גם היה מגיע לרמות כל שנה?

אדמו"ר שליט"א: לא, לפעמים היה מתאכסן ברחוב רש"י אצל רבי אברהם פאלוך, ולפעמים אצל גיסי הגה"צ רבי אריה אלטר. לאחר שנבנה קרית אונגוואר, הוא התאכסן באופן קבוע בקריה, עד אז היה מגיע למשך שבועיים שלש, ומאז שנבנה הקריה, הוא התחיל להגיע לחדושים שלש.

הרב קובלסקי: היה לרבי זצוק"ל שייכות עם מרן הרה"ק הבית ישראל מגור?

אדמו"ר שליט"א: יש קשרי מכתבים ביניהם עוד בשנת תשי"ח, הבית ישראל כתב אליו.

הרב קובלסקי: עם מרן הרה"ק השפע חיים מקלויזנבורג זצוק"ל כבר היה לאביכם קשרים משנות בחרות.

אדמו"ר שליט"א: אכן, בודאי, מיד אחרי המלחמה. יש בזה סיפור באריכות. אך גם עם מרן הבית ישראל היה הרבה קשרים, בארה"ב עוד לא היה כל כך מיוסד בתי מדרש דחסידי גור, והבית ישראל היה שולח את האברכים לשאול כל שאלותיהם לאאמ"ר.

הבית ישראל הזכיר פעמיים ברבים בראש השנה את אאמ"ר. יש ווארט נודע של הרה"ק המגיד מקונוני, בראש השנה קוראים פרשת העקידה, באמצע הקריאה בראש השנה היה הרה"ק מקונוני מדבר באידיש להש"ת, כך היה המנהג אצל הרבה צדיקים. פעם באמצע הקריאה בראש השנה אמר המגיד מקונוני להש"ת, הריני דן קל וחומר, אם אפילו תפילת ישמעאל והגר קיבלת, על אחת כמה וכמה התפילות של כלל ישראל. הבית ישראל סיפר את זה פעמיים בטיש ראש השנה, וסיים, וכי מותר לדבר באמצע הקריאה, אך כבר יש על זה תשובה במשנה הלכות חלק זה זה, סימן זה זה, ושם מבואר שאכן מותר.

אדמו"ר שליט"א: לאאמ"ר היה קשרים עם כל גדולי ישראל בשעתו, מרן הגרי"ז מבריסק, מרן הרב מטשעבין.

הרב קובלסקי: מתי פגש את מרן הרב מטשעבין?

אדמו"ר שליט"א: הכל היה בשנת תשט"ז כשהיה כאן, כל גדולי ישראל בתקופה זו כתבו לו הסכמות.

אדמו"ר שליט"א: בשנת תשי"ט הציעו לאאמ"ר רבנות העיר בני ברק.

הרב קובלסקי: זה היה עוד לפני רבנותו של הרב לנדא?

אדמו"ר שליט"א: אז היה הרב הרשמי, הרב קאליש. הרב לנדא עוד לא היה הרב הרשמי. אחד מתוך הרבה שפעלו למען רבנות אאמ"ר בבני ברק, היה גם הבית ישראל מגור. חיפשו אז רב כזה שיוכל להיות שווה לכל נפש, לכלל תושבי העיר. מצד שני מרן הרב וואזנר היה לו אז צד לנסוע לארה"ב להיות רב בבית מדרש.

יש תשובה במשנה הלכות, "מתוך דרוש שדרשתי בבית הכנסת הגדול בבני ברק". לא כתוב שם מה היה אז, איך הגיע אאמ"ר לבני ברק. אאמ"ר דרש אז דרוש ארוך. הוא הבין כל הזמן שאין בזה בעיה מצד הרב לנדא, אך אחר כך כשהלך לבקר אצל הרב לנדא, הוא הבין שהרב לנדא לא מרוצה ממה שהוא יקבל את רבנות העיר בני ברק, ולכן לא הסכים עוד לקבל את הרבנות.

הרב קובלסקי: עם הרה"ק הפני מנחם זצוק"ל, הרבי זצוק"ל היה מחותן.

אדמו"ר שליט"א: עם אדמו"ר בית גור כבר היו לו קשרים עוד לפני שנהיה מחותן, עם כל שלשת אחים הקדושים, הבית ישראל, הלב שמחה, והפני מנחם. לא היה שום גדול ישראל מעדות החסידים, שלא היה לאאמ"ר קשרים עמו.

הרב קובלסקי: גם עם אדמו"ר ליובאוויטש?

אדמו"ר שליט"א: כן, כבר היה לו קשר עם האדמו"ר הריי"צ. והוא נפגש הרבה עם האדמו"ר זצוק"ל. כשאאמ"ר היה כאן בשנת תשט"ו, ביקשו האדמו"ר מליובאוויטש שיגיע לכהן ברבנות כפר חב"ד בשליחותו, גם בזה יש סיפור ארוך.

הרב קובלסקי: פעם הגעתי למרן הרבי זצוק"ל ביחד עם משלחת בנוגע לענין של צדקה. עוד לפני שהתחילו לדבר על תוכן הדברים, המאור פנים וההסתכלות בתוך העיניים, היה הרגשה נפלאה, הרגשתי בבחינת את בנך את יחידיך אשר אהבת. זה פלא גדול, שהרי עבר כל כך הרבה במלחמה הנוראה, מצד הטבע היה צריך להיות קצת במיריות, אך ממש להיפך, הוא הכניס שמחה וחיות אצל כולם.

אדמו"ר שליט"א: האהבת ישראל של אאמ"ר אי אפשר להשיג, לכל יהודי באשר הוא שם, בלי שום חשבונות. הוא אהב בפועל כל יהודי, הוא אהב לראות איך שהולך טוב לכל יהודי, אפילו יהודים שלא ראה אותם מעולם, הוא לא היה יכול לסבול כשדיברו על יהודים.

הרב קובלסקי: למה נטמן הרבי זצוק"ל בצפת, הוא ביקש כך בצוואתו?

אדמו"ר שליט"א: זקנו הגה"ק רבי עמרם חסידא זצוק"ל טמון שם. לא ידעו בתחילה היכן הוא ציינו ש רבי עמרם חסידא, אאמ"ר חיפש את זה הרבה, זה גם סיפור בפני עצמו. זה מקום מיוחד, ממש ליד הבית יוסף, ולכן רצה גם אאמ"ר להיות טמון שם, ואכן הוא טמון במקום קדוש מאד, בין האלשיך והבית יוסף.

אדמו"ר שליט"א: זכרתי איך שהייתם כאן בשבתים אצל אאמ"ר.

הרב קובלסקי: אכן כמה פעמים הייתי כאן, הגעתי עם אבי מורי הצדיק רבי שמואל צבי קובלסקי ה'אנא עבדא', לרבי זצוק"ל, אבא הגיע לשאר בשרי רבי משה זלצמן ז"ל, והגיע להתפלל כאן בליל שבת, אינני זוכר אם היה אז עריכת השולחן.

אדמו"ר שליט"א: אאמ"ר היה עורך שולחן כל שבוע. כל פעם שהיה בארץ ישראל, ערך שולחן. לאחרונה התחלנו לנהל שולחנות רק בשבתות מברכים, או בימוא דפראג, היום מפונקס... הדרשות שלכם אני עוד זוכר מלפני עשרה שנים, שאר בשרים רבי אהרן דוב הומינר אמר לי, שאתם אומרים שיעורם, ודרשות.

מרן הסטייפלער זצוק"ל בשבע ברכות בביתו
למרן הרבי שליט"א, נצפה מרן הרבי זצוק"ל

מקולמוסם של הקוראים

מאוצרות הפרשה

וירא ה' כי שנואה לאה ויפתח

את רחמה (כט, לא), ואיתא

במדרש (תנחומא ויצא, ד), כי

שנואה מעשי עשו בעיניו. הענין,

דהנה ידוע שלזה היו אמותינו

עקרות, כדי שיתפללו על בנים

(יבמות סד), אמנם לאה שכבר

היתה גם בלא זה מתפללת

תפילות רבות שלא תפול בגורלו

של עשו (ב"ב כג.), לזה לא מנע

השם יתברך ממנה בנים, כי הגם

שהקב"ה מתאוה לתפילתה, אך

היה די לה התפילות הרבות שכבר

התפללה לפני נישואיה. והבן.

(קדושת לוי פרשת ויצא)

בס"ד

אסרו חג סוכות שנת "ושכנת" לפ"ק

לכבוד ידידי עוז, חובר חיבורים מחוכמים, המזכה את הרבים, כש"ת

הגה"צ מוה"ר רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א, בעל

מחבר ספר "מתיקות".

אין אנו מספיקים להודות לך, שמעכ"ת שליט"א מפיץ לכל העולם

כולו מעלת וחשיבות וסגולת **סעודת מלוה מלכה** סעודתא דדוד

מלכא משיחא, הן בכתב והן בעל פה מספרי "חי וקים" שזכיתי

להדפיס בלע"ה יותר מרבבות עותקים.

ויהא רעווא מן שמיא שבזכות דוד מלכא משיחא, בודאי השם

יתברך ימלא לכם כל משאלות לבך לטובה ולברכה, שמחה ונחת

והרחבת הדעת.

ידידו הדושה"ט בלוני"ח

המעטיר ומצפה לישועת ה'

ה'ק' חיים יוסף הלוי פרידמאן

מברעזשאן

נא אם אפשר לעורר הציבור עוד הפעם במצות סעודת

ראש חודש, שסגולתה מרובה מאד מאד, כמבואר בספרי

"חי וקים" על ראש חודש. תודה למפרע.

ב"ה יש לי הרבה הוספות על עניני מלוה מלכה, ולמעכ"ת

שליט"א אכתוב קצת:

"בואהרה גדולה אני מזהיר אתכם בניי, שלא לבטל בשום פעם

סעודתא דדוד מלכא משיחא, ובישיבת השלחן, לבוש במלבושים,

וכובע ישועה על ראשו, באימה ופחד כיושב לפני מלך".

רחמי האב (אות נ"ד ערך שבת שלום)

"מצוה גדולה ללוות הכלה באיזה סעודה, הן קטנה הן גדולה, וגם

בתשבחות ושירות, ותזכה לצאת משעבוד לחירות".

יורה חטאים (הדרכה לשבת ויו"ט)

אומר היה הרה"ק מנאסויד זצ"ל, בדרך צחות מילתא בטעמא, למה

שותין טיי במוצאי שב"ק, כי ידוע שסגולה הוא להזכיר את שמו של

אלהו הנביא זכור לטוב במוצאי שב"ק, וידוע שבכל מקום שמוזכר

בש"ס 'ההוא טייעא' הכונה לאלהו הנביא, ומשום הכי לכבודו

שותין טי"י, לרמז על ההוא 'טייעא'.

הללו עבדי ה' (עמוד שני')

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חי"ג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661